

Коментар НРА «Рюрік» щодо внесення Постановою НБУ №121 від 19.02.2015 р. змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

Правлінням Національного банку України 19 лютого 2015 року було прийнято Постанову №121 «Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні» (далі – Постанова).

Документом передбачено вдосконалення механізму розрахунку економічних нормативів максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) та максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9).

Починаючи з 21.02.2015 р., Регулятор дозволив при розрахунку зазначених нормативів кредитного ризику в якості валюти грошового покриття, поряд із валютою наданого кредиту/вкладень, використовувати також інші вільно конвертовані валюти 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів.

Нагадаємо, до 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів відносяться вільно конвертовані валюти, які широко використовуються для здійснення платежів за міжнародними операціями, продаються на головних валютних ринках світу та дозволяються для здійснення інвестицій в Україну, а також банківські метали.

Використання у якості застави за кредитами (поручительствами, гарантіями) високоліквідного забезпечення, — вкладів у вільноконвертованих валютах та банківських металах дозволить банкам ефективніше управляти кредитними ризиками.

За умов суттєвої девальвації національної валюти розширення можливостей щодо використання високоліквідних інструментів покриття кредитного ризику є раціональним заходом, адже внаслідок здешевлення гривні протягом останнього року, в кредитних портфелях українських банків значно підвищилась питома вага кредитів, наданих в іноземній валюті (в гривневому еквіваленті), що і почало призводити до порушення нормативів Н7 та Н9. Так, за підсумком 2014 року загальний рівень доларизації кредитного портфелю банківської системи України перевищив 45%, а обсяг валютних кредитів, внаслідок девальвації, підвищився протягом року на 59% та станом на 01 січня 2015 року становив (в еквіваленті) 491 877 млн. грн.

В цьому контексті актуально буде згадати, що НБУ Постановою №129 від 24 лютого 2015 року пом'якшив відповідальність українських банків за недотримання деяких економічних нормативів діяльності. Таке рішення пов'язується Регулятором із переоцінками рахунків в іноземній валюті та банківських металах, що проведені у зв'язку зі зростанням після 06 лютого 2015 року курсу іноземних валют до національної валюти України та/або викликані формуванням резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями.

Важливо, що таке послаблення вимог з боку центробанку можливе лише у випадку виконання банками ряду умов, зокрема значень нормативів Н7 та Н9 на дату укладення договору / здійснення операції, дотримання прозорості структури власності банківської установи, тощо.

Додатково, 02.03.2015 р. було прийнято Закон України №2085 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних з банком осіб», яким запроваджується посилення відповідальності керівників і пов'язаних з банком осіб, зокрема фінансова та кримінальна відповідальність за доведення банків до неплатоспроможності та зобов'язання компенсувати збитки від банкрутства фінансових установ. У пояснювальній записці до законопроекту вказано, що його основною метою є недопущення ризикових операцій, в тому числі надмірного кредитування пов'язаних з банком осіб та приховування таких операцій від регулятора.

В той же час, аналітичний департамент НРА «Рюрік» зазначає про високий рівень відповідальності, встановлений законопроектом (штраф в розмірі 85 – 170 тис. грн. та обмеження волі на строк 1 – 5 років, а також відшкодування завданої банківській установі шкоди).

НРА «Рюрік» в подальшому буде відслідковувати реалізацію регулятивних заходів НБУ та їх вплив на розвиток фінансового ринку України.

РЕЗЮМЕ

Правлінням Національного банку України 19 лютого 2015 року було прийнято Постанову №121 «Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні».

Документом передбачено вдосконалення механізму розрахунку економічних нормативів максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) та максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9).

Регулятор дозволив при розрахунку нормативів кредитного ризику, перелічених вище, у якості валюти грошового покриття, поряд із валютою наданого кредиту/вкладень, використовувати також інші вільно конвертовані валюти 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів.

Використання у якості застави за кредитами (поручительствами, гарантіями) високоліквідного забезпечення — вкладів у вільноконвертованих валютах та банківських металах, дозволить банкам ефективніше управляти кредитними ризиками.

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик
Ярош Станіслава Сергіївна,
тел. (044) 484-87-33/49, вн.703